

Bizarre sereniteit in stilleven

woensdag 15 april 2009 09:01

WAGENINGEN - Aan de witte wanden van de Wageningse Galerie Wit hangen witte gipstegels met afbeeldingen van de kleinste dieren: insecten. Torren, vlinders, een enkele keer op een torso weergegeven alsof er een versmelting heeft plaatsgevonden met de mens. Dit totale stilleven is van een bizarre sereniteit. De rust die uitgaat van de lege ruimte, waar alleen aan de wanden opvallende kleuraccenten te vinden zijn in al die nauwkeurig getekende en gekleurde wezentjes werkt vervreemdend. 'Tableau Mort' heet deze voorstelling. Een voorstelling is het. Ja.

Het is een gezamenlijk project van twee kunstenaars, die zich De Vrienden van Job noemen. Ze heten Rinke Nijburg en Wout Herfkens. Ze organiseren al sinds 2000 projecten van hedendaagse kunst met een religieuze of filosofische thematiek, waaronder in 2008 'Cold Turkey' in Museum Catharijneconvent in Utrecht.

En nu kunnen we in Galerie Wit hun Tableau Mort zien. Hagelwitte, zelf gegoten en geschuurde gipsen tegels, die zo mooi aan de hoeken naar je toe ronden. Een scherpe vouw op elke hoek doet denken aan een gevouwen bolling. En dan daarop de schitterend getekende, geverfde dieren met hun dunne poten, voelsprietten en lijfjes. Is het een eerbetoon? Een soort grafsteen met afbeelding? Het woord 'mort' is tenslotte 'dood'. Is het ook een 'vanitas', de ijdelheid in alle vergankelijkheid? De twee Vrienden van Job hebben er wel een bedoeling mee, want dat blijkt uit hun kleine insectengids, een boekwerkje dat de expositie begeleidt. Er wordt in de tekst stevig uitgewijd over het verschil tussen een tableau vivant en een tableau mort. Er wordt ook indringend rondgezworven door de tegeltableaus van de schilderkunst, de fotografie en het dierenrijk. Het op grote schaal uitsterven van de soorten in onze eigen tijd is het tableau mort van de volgende generaties lees ik. Aha! De leeg gebleven witte gipstegels aan de muur van de galerie verwijzen naar uitgestorven soorten? Naar het verdwijnen van levende wezens, die voorheen hun eigen magie uitstraalden? En het lijkt wel - lees ik verder - of het verdwijnen van de diversiteit aan culturen, aan goden en aan dialecten samenhangt met het verdwijnen van de rijkdom aan natuurlijke soorten. Waar goden sterven, verdwijnen planten en dieren. Als de soorten sterven, sterven de goden. Einde citaat. Het is de opzet van Herfkens en Nijburg om te zoeken in hun werk naar betekenis. Dat op zichzelf is al een klus. Dat zoeken. Ondanks de vrolijk ogende kleurenrijkdom van de diertjes aan de muur, zit er die boodschap in. Die boodschap gaat over bewustwording. Maar het gekke is dat je ook zonder die boodschap de gipspanelen mooi vindt, leuk vindt of gewoon heel apart. Ze zijn allemaal te koop en worden met eerbied aangeraakt via witte handschoenen en in een bijpassend doosje gelegd.

Citaat van de Vrienden van Job: 'Wij zijn de goden, wij zijn de insecten, wij bedreigen onszelf met uitsterven. De blauwe planeet verandert in een grijze. Van tableau vivant naar tableau mort'.

Hanneke Oberink

**Bij foto: Doosjes met gipstegel te koop bij Galerie Wit,
Hamelakkerlaan 38 Wageningen tot 3 mei. www.galeriewit.nl**